

Sygn. akt II CSK 96/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa J. G.
przeciwko W. z siedzibą w W.
obecnie A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 sierpnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 maja 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód J. G. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 maja 2015 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 17 września 2014 r., którym oddalono powództwo przeciwko W. z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 402 000 zł z tytułu odszkodowania za utratę ekspektatywy nabycia prawa własności lokalu mieszkalnego na preferencyjnych zasadach oraz odszkodowania za utratę prawa najmu tego lokalu.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powód oparł wnioski na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c., podnosząc, że wykładni Sądu Najwyższego wymaga przepis art. 41 ust. 2 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w stanie faktycznym, w którym przed wejściem w życie ustawy organy kwaterunkowe wprowadziły

funkcjonariusza Sił Zbrojnych w błąd co do możliwości zwrotu zaliczki oraz oświadczyły, że zwrotu zaliczki nie przyjmą.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na przesłankę istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa – mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze przytoczenia odpowiednich orzeczeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.). Przedstawione uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia powyższych wymagań, ponieważ skarżący nie przytoczył orzeczeń sądowych potwierdzających rozbieżności w zakresie wykładni art. 41 ust. 1 pkt. 2 u.z.s.z. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., III RN 55/98, do którego odwołał się skarżący, dotyczy – co zresztą sam przyznał – sytuacji, w której żołnierz zawodowy przed wejściem w życie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP zarówno otrzymał, jak i zwrócił pomoc finansową przyznaną mu przez organy kwaterunkowe. Orzeczenie to odnosi się zatem do innego stanu faktycznego niż niniejsza sprawa.

Z kolei przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia

z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Nie odpowiada temu wymaganiu przedstawione przez skarżącego uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, ponieważ uzasadnienie dwóch odrębnych podstaw przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.) tymi samymi okolicznościami jest niemożliwe pod względem analizy logicznej. Nie może bowiem zaistnieć sytuacja, w której ten sam problem stanowi tak skomplikowany problem natury prawnej, że konieczne staje się dokonanie wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy i jednocześnie staje się przyczyną oczywistego naruszenia prawa, widocznego bez głębszego namysłu dla przeciętnego prawnika. Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08, nie publ.). W stanie faktycznym i prawnym sprawy nie znajduje potwierdzenia oczywista zasadność skargi w znaczeniu wyłożonym wyżej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. a *contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.